

τὸν ῥήτορα ἀσυνάρτητον ὄντα, καὶ νὰ ἐπαινέσῃ αὐτόν, ὡς μεγαλόφρωνον καὶ μεγαλογνώμονα. Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ Ἀδριανὸς ἦτο μέγας οἰηματίας. Ὁταν κατὰ πρῶτον προσῆλθεν εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις θρόνον, ἐπροσιμίαςεν ὁμιλήσας, ὅχι περὶ τῆς σοφίας τῆς πόλεως ἐκείνης, ὡς ἦτο φυσικώτατον, ἀλλὰ περὶ τῆς βίας ἐαυτοῦ σοφίας καὶ ἤρχισεν οὕτω. « Πάλιν ἐκ Φοινίκης γράμματα, διότι, ὡς προείπομεν, ἦτο Τύριος ὁ ἄνθρωπος. Ὁ ὄγκος οὗτος ἐπεφαίνεται καὶ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σχῆμα. Ὁ Ἀδριανὸς ἤρχετο εἰς τὰς παραδόσεις ἐπὶ ὀχήματος ἀργυροχαλίνου, περιβεβλημένος ἐσθῆτα πολυτελῆ καὶ φέρων εἰς τὰς χεῖρας λίθους βαρυτίμους. Φαίνεται δὲ, ὅτι ἐτραγωδεῖ μάλλον ἢ ἐλάλει, διότι, κατὰ τὸν βιογράφον, οἱ ἄνθρωποι ἠκροῶντο αὐτοῦ « ὡς περ εὐστομούσης ἀηδῶνος, τὴν εὐγλωττίαν ἐκπληττόμενοι, καὶ τὸ σχῆμα, » καὶ τὸ εὐτροφεῖν τοῦ φθέγματος, καὶ τοὺς πεζῆτε « ζῶν ὡδὴ ῥυθμούς. »

Ἀλλὰ καθ' ὅλα ταῦτα ὑπερέβαλεν αὐτόν ὁ Πολέμων, ὅστις κατήγετο ἐκ Λαοδικείας τῆς ἐν Καρίᾳ, καὶ δὲν φαίνεται μὲν διδάσας ἐν Ἀθήναις πολλὴν ὁμῶς εἶχε σχέσιν πρὸς τοὺς ἐνταῦθα λογίους, καὶ μάλιστα πρὸς τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀττικόν. Λέγουσι ὅτι ὁ κρότος τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἦτο θαυμάσιος, ὅτι τοσαύτη ἦτο ἡ ζέουσα ἐν αὐτῷ ὁρμή, ὥστε ἀνεπήδα τοῦ θρόνου περὶ τὰς ἀκμὰς τῶν ἐποθέσεων, καὶ ὅτε ἀπετόρυνε περίσδον, μετὰ μειδιάματος ἔφερεν ἕκαστον αὐτῆς κῶλον, ἐνδεικνύμενος πολὺ τὸ ἀλύπως φράζειν πολλάκις δ' ἔκραυε τὴν γῆν μετὰ τοὺς πόδας τοῦ οὐδὲν ὀλιγώτερον τοῦ ἡρωϊκοῦ ἵππου. Καὶ ὅταν ἤρχετο νὰ δημηγορῇ, τρεῖς ἡμέραι μόλις ἐξήρκουν εἰς κένωσιν τοῦ Ὠκεανοῦ τῶν λόγων του, ἐξ ὧν τὴν μὲν πρώτην αἱ ἀκροαταὶ ἐπεχείρουν νὰ κρίνωσιν αὐτόν, τὴν δὲ δευτέραν καὶ ἀκοντες τὸν ἡράπων, τὴν δὲ τρίτην, τὸν ἐθαύμαζον. Ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς, ὅστις ἀληθῶς ἐκρηγέτησε τὴν ἑλλάδα, ἀλλ' εἶχε τὴν ἀδυναμίαν νὰ αὐτοχτεδιάζῃ, τοσαύτον ἐθαύμασε ποτε τὸν Πολέμωνα, διὰ μίαν τοιαύτην, ἐν Σμύρῃ γενόμεν. τριήμερον δημηγορίαν, ὥστε ἐπεμψεν αὐτῷ μισθὸν τῆς ἀκροάσεως 15 μυριάδας δραχμῶν, τὰς ὁποίας ὁ Πολέμων ἀπεποιήθη! Ἰσως νομίζετε, διότι ὑπέλαθεν ὑπερβολικὴν τὴν ἀμοιβήν· ἀπατάσθε μεγάλως· ὁ Νεῖλος ἐκεῖνος τῶν λόγων ἐθεώρησε τὴν ἀμοιβήν ταύτην μετριωτέραν τοῦ δικαίου, καὶ ἀπῆρτησε καὶ ἔλαβε 25 μυριάδας, ὅπερ ἐστὶ 500,000 περίπου ἡμετέρων δραχμῶν! Τοσαύτον δὲ τρόμον ἐπροξένησεν εἰς τὸν Ἡρώδη, ἡ εὐγλωττία, λέγει ὁ Φιλίστρατος, ἡμεῖς δὲ ἀπαπαύομεν ὅτι καὶ ἡ πλεονεξία τοῦ Πολέμωνος, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἐφυγε διὰ νυκτὸς ἀπὸ τῆς Σμύρνης, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ νὰ τὸν θαυμάσῃ καὶ δεύτερον· ἡ δὲ σκιά αὐτοῦ τὸν κατεδίωκεν δι' ὅλης τῆς τῆς ζωῆς, καὶ ὅσκις ἠύδοκίμει, « τὸν Πολέμωνα, ἔλεγε, ν' ἀκούετε, καὶ νὰ ἰδῆτε τί ἐστὶ ῥήτωρ. » Εἰς τὰ μεγάλα δὲ Ὀλύμπια, ἀνακηρυχθεὶς ποτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος συμπάσης « ἄλλος Δημοσθένης », δὲν ἐτυρλώθη ὑπὸ τοῦ ἐπαίνου ἐκείνου, ὅστις ἐνέφαινεν ὅχι βεβαίως τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ τῆς τότε Ἑλλάδος τὴν ἀπειροκαλίαν καὶ ἀπῆντησεν « ἡδὴ γὰρ ὡς ὁ Φρύξ », ἐννοῶν . . . τὸν

Πολέμωνα! — Ἀπέθανε δὲ ὁ Πολέμων, ὅπως ἐξήσα, δηλαδὴ φλυαρῶν. Διότι βεβαιούσιν, ὅτι ἐτάφη ζῶν, καὶ, κατακλιθεὶς ἤδη εἰς τὸ σῆμα, ἐφώναζε πρὸς τοὺς συγκλείοντας αὐτό, « ἔπαγε, ἔπαγε, μὴ γὰρ ἴδοι » με σιωπῶντα ἥλιος. »

Ὅσο ὁμῶς γελοῖος καὶ ἂν ἦτο ὁ Πολέμων, ἄλλοι ἦσαν γελοιοδέστεροι αὐτοῦ. Εἰς τὴν Σμύρνην ὑπῆρχε τότε νέος τις Οὐάρος καλούμενος, πᾶμπλουτος καὶ διεφθαρμένος, τὸν ὁποῖον οἱ κόλακες εἶχον πείσει, ὅτι εἶναι τῶν καλῶν καλλίστος, καὶ τῶν παλαιστῶν γενναϊότατος καὶ τεχνικώτατος, καὶ τῶν σοφιστῶν σοφιστικώτατος. Οἱ δανειζόμενοι παρ' αὐτοῦ χρήματα, ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν, ἐκτὸς τῆς πληρωμῆς τοῦ τόκου, νὰ ἀκούωσι καὶ νὰ ἐπαινῶσι τὰς ῥητορικὰς αὐτοῦ μελέτας. Εἰς δὲ τῶν δανεισθέντων ἦτο καὶ ὁ Πολέμων, νέος ἔτι ὢν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐξεπλήρου τὴν ἐτέραν τῶν ὑποχρεώσεων, δὲν ἐφοίτα, δηλαδὴ, τακτικῶς εἰς τὰς ἀκροάσεις, ὁ Οὐάρος ἠκέλει αὐτόν τύπους, ἤτοι ἠκέλει νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ χρέους. Οἱ φίλοι τοῦ Πολέμωνος παρετήρησαν εἰς αὐτόν, ὅτι κακῶς πράττει παροξύνων τὸν μωρὸν ἐκείνον νεανίαν, ἐνῶ δὲ ἐνός ἐπινεύματος, ἡδύνατο νὰ ἐξακολουθῇ ὠφελούμενος ἀπὸ αὐτοῦ. Ἀπαράσισε λοιπὸν ὁ Πολέμων νὰ ὑπάγῃ εἰς μίαν ἀκρόασίν του. Ἀλλ' ἡ ἡμέρα παρήλθε, καὶ ἡ νύξ ἐπλησίαζε, καὶ οὐδεὶς ὁρμος ἐφαίνετο τοῦ λόγου, γέμοντος ἐν τούτοις σολοικισμῶν, καὶ βαρβαρισμῶν, καὶ ἀντιφάσεων· ὥστε ὁ Πολέμων, ἀνακηδήσας καὶ προτείνων τὰς χεῖρας, « Οὐάρε, εἶπε, φέρε τοὺς τύπους. »

Ἡδυνάμην νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις σοφιστῶν πολλὰ ὅμοια ἢ παρόμοια. Ἀλλὰ μὴ ταράττωμεν πλείοτερον τὴν τέφραν αὐτῶν, μὴ διασφύρωμεν τὴν μνήμην, μὴ ἐμπαίζωμεν τὰ ὀνόματα· διότι, ἂν ὅχι ἄλλο, εἰς αὐτοὺς ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ διατήρησις τῆς γλώσσης ἐκείνης, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ μία τῶν δύο ἀγκυρῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων σαλεύον τὸ ἔθνος, ἐσώθη κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν βραδύτερον μεγάλην τρικυμίαν.

Κ. Π.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

—ο—

Τὸ περὶ πολιτικῆς οἰκονομίας σύγγραμμα τοῦ Κ. Ι. Σούτζου, περὶ οὗ διελάβομεν ἐν τῷ ΛΣΤ' ἀριθμῷ τῆς Πανδώρας ἐγένετο ἀντικείμενον μακρᾶς καὶ λυπηρᾶς λογομαχίας· εἰς τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου προσέβαλεν αὐτό διὰ τῶν ἐφημερίδων μετὰ θερμοτέρου ζήλου ἢ ὅσος ἀνήκει εἰς τὰς εἰρηνικὰς φιλολογικὰς συζητήσεις, ψέγων πικρῶς τὴν τε γλώσσαν, καὶ τὴν ἐν τῷ προοιμίῳ φιλοσοφικὴν προεισαγωγὴν, καὶ τὰς ἐν τῷ συγγράμματι περιεχομένας οἰκονομικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν αὐτῶν ἐκθεσιν.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον οὐδεὶς ἀπῆντησεν, ἡ μᾶλλον

